

diskutovanú myšlienku prešporskej univerzity (viď Nár. Noviny z 10. prosinca 1878), lebo v univerzite vidí pochodeň ľudstva, udávajúcu smer myšlienkam, túžbam a činom celých storočí. Pozdravuje kolbišť duchov a arénu bojujúcich synov vlasti za národ. — Mimo publicistickej činnosti je oblúbeným ako básnik a spisovateľ. Jeho sobr. práce obsahujú 14 sväzkov. — Iniciatíva odhalenia pamätnej dosky vyšla zo schôdze profesorského sboru právnickej fakulty univerzity Komenského dňa 9. decembra 1932 na návrh J. S. dekanu prof. Dr. R. Hornu. Prípravné práce boli sverené výboru na čele s dekanom prof. Drom Hornom a architektom Dušanom Jurkovičom. Myšlienky učenia pamiatky Vajanského týmto spôsobom ako i za príležitosti sjazdu stretla sa s veľkým porozumením na celom Slovensku. Matej Josko.

Centre d'Etudes de la Révolution française. — Na filosofické fakultě pařížské university konala se dne 11. prosince 1932 slavnostní inangurace Střediska studií resoluce francouzské za předsednictví ministra národní výchovy Anatole de Monzie. Vedle rektora pařížské university zúčastnili se této slavnosti také děkaní jednotlivých fakult a četní universitní profesori. Ohromný sál Richelien, v němž se tato inaugurace konala, byl téměř přeplněn. Promluvili: prof. filosof. fak. Sagnac, ředitel Střediska; prof. práv. fak. Barthélemy a ministr Anatole de Monzie. Jejich řeč se odnášela k úkolům Střediska a k jeho všeobecnému významu. Zvláštní ráz této inauguraci dodala vojenská hudba a vystoupení několika operních pěvců.

Středisko studií revoluce francouzské, založené před 40 lety pařížskou universitou, vzalo si za úkol vědecky pokračovati v prohlubování studií o revoluci francouzské. Ve vědecké práci na tomto poli bylo intensivněji pokračováno teprve od dob jeho založení. Středisko studií zabývající se různými obory — politikou, ekonomikou, filosofií, právem, teologií, písemnictvím, vědami přírodními a uměním — nezbytnými k pochopení této tak plodné doby, připravuje velikou syntesu tohoto velikého období historie, stává se tak ohniskem vědeckého badání, navazuje vzájemné styky mezi učiteli a studujícími, kteří jeví zájem o tuto minulost. Bude uveřejňovati dokumentární díla, bibliografie a propagační knihy. Hodlá získati vedle učenců a studujících také širší veřejnost. A zvláště z tohoto důvodu uspořádá v tomto roce vedle pravidelných přednášek universitních fakult také přednášky o revoluční Francii a o světovém vlivu revoluce; tyto přednášky budou se konati na Sorbonně. Přednášet budou nejlepší historikové všech evropských států. Jejich přednášky budou se odnášeti k mezinárodním dějinám revoluce, k dějinám až dosud málo známým, jež nejlépe vystihují slova Goehova: »Od tohoto dne začíná nová era světové historie.« Dr. Olšar. (Paříž.)

Doprava motorovými vozidly. Motorisovaná doprava neměla u nás do vydání zákona ze dne 23. prosince 1932 č. 198 Sb. z. a n. pevného právního podkladu. Předpisy živnostenského řádu, jež na ni bylo třeba vztahovati, nemohly vyhovovati. Doprava motorovými vozidly dosáhla během posledních pěti let ohromných rozměrů. Bezpečnostní a živnostenská správa v tomto oboru zdolávala za nedostatečných právních předpisů svůj úkol jen stěží. Nový zákon přispěje jistě k urovnání poměrů.

Podle § 1 jest doprava osob i nákladů, ať pravidelná nebo nepravidelná, provozovaná po živnostenskou motorovými vozidly, prohlášena za živnost koncesovanou. Tím odstraněn dosud platný rozdíl spočívající v tom, že tak zvaná periodická (nyní pravidelná) doprava byla živností koncesovanou, neperiodická pak živností svobodnou. Ježto bylo udělení koncese pro periodickou dopravu spojeno se značnými potížemi, hlavně pro odpor ministerstva železnic, kryli se autodopravci živností svobodnou provozující na oko dopravu neperiodickou. — V odst. 3., § 1. jest vymezen pojem dopravy pravidelné (periodické) tak, že při dopravě pravidelné jest provoz časově i místně upraven tak, že lze s dopravou jako s opakující se počítati; jakkoli jiná doprava jest dopravou nepravidelnou. — Koncese nesmí býti udělena některým

osobám taxativně uvedeným v § 6. a rovněž v případech tamtéž taxativně vypočtených souvisejících hlavně s místními poměry. — Předpisy hlavy I. a II. (§ 1—§ 22) z největší části stanovily živnostenské úřady dosud jako podmínky pro provozování koncese při jejím udělení.

Hlava III. nového zákona obsahuje předpisy pro řízení při udělení koncese, hlava IV. trestní předpisy. Neoprávněné provozování dopravy osob nebo nákladů ve smyslu § 1. zákona bez koncese jest správním přestupkem, který se trestá pokutou od 1.000 Kč do 5.000 Kč, nebo náhradním trestem vězení do 14 dnů podle míry zavinění. Jiné přestupky jsou stíhány pokutou od 100 Kč do 2.500 Kč nebo náhradním trestem vězení do 7 dnů. Dosud byly přestupky trestány podle živnostenského řádu.

V témže zákoně jsou též předpisy finančněprávní. Hlava VII. jedná o dani z jízdného za hromadnou dopravu osob motorovými vozidly (oddíl první), o dani z dopravy osob provozované osobními motorovými vozidly (oddíl druhý), o dani z přepravy nákladů motorovými vozidly (oddíl třetí). Oddíl pátý má trestní ustanovení finančněprávní. — Odpor, který vznikl v řadách zájemců při projednávání zákona, týkal se hlavně této druhé části zákona. Dr. Pošvář.

Dávky za úřední úkony ve věcech správních. Rok od roku jest prodlužována platnost zákona o dávkách za úřední úkony ve věcech správních ze dne 3. dubna 1925, č. 53 Sb. z. a n. Zákonem ze dne 19. prosince 1932, č. 190 Sb. z. a n. byla jeho platnost prodloužena opět o 2 léta, do konce roku 1935. Vládním nařízením ze dne 23. prosince 1932, č. 191 b. z. a n. připojeny jsou pak jako obvykle dávkové řady. Ze sazeb všeobecných byly většinou 5 Kč sazby zvýšeny na 10 Kč. Podstatně zvýšeny též dávky za znalecké posudky státních úřadů a dávka za vyvlastňovací povolení. Dávky v oboru ministerstva vnitra byly rovněž někde zvýšeny. Tak za povolení ku zvýšení akciového kapitálu dosavadní horní hranice dávky 10.000 Kč zvýšena na 20.000 Kč. Rovněž zvýšeny dávky za schválení změny stanov spořitelny na 100 Kč—1.000 Kč a dávka za schválení zřízení sběrný nebo filiálky spořitelny na 200 Kč—4.000 Kč. Podstatně byly též zvýšeny dávky za různá povolení týkající se zbraní, za zbrojní pas nebo jeho rozšíření a prodloužení dávka 20 Kč až 500 Kč, za vidování při přesídlení 10 Kč. Zvýšeny dávky za censurování filmů (30 Kč—1500 Kč); za vydání nebo prodloužení cestovního pasu (5 Kč—100 Kč); za vydání řidičských listů pro motorová vozidla (pro amatéry 100 Kč—300 Kč). Podstatně zvýšeny dávky za přídel nebo změnu evidenční značky motor. vozidla a o 50% až 100% dávky za vidování typových vysvědčení motor. vozidel. Pozoruhodná jest nově zavedená dávka za udělení informací k dotazu soukromých stran ve věcech pojišťovacích a to 50—500 Kč, nejde-li ovšem o informace pojistníků. Velmi značně byly též zvýšeny některé dávky v oboru ministerstva obchodu za propůjčení různých koncesí živnostenských. Velmi značně zvýšeny dávky za povolení ku zřízení veřejného skladiště (5.000 Kč—10.000 Kč), za povolení výprodeje (20 Kč—300 Kč a 20 Kč—5.000), za povolení pořádati trhy (200 Kč). Za povolení ku zřízení provozovny na výrobu cukru a řepy ve smyslu § 1. odst. 2. zák. č. 105/1932 určena dávka 20.000 Kč.

V oboru ministerstva veřejných prací došlo ku zvýšení dávek za různá osvětčení týkající se motorových vozidel, v dopravě lodní, letecké, ve věcech horních. Nově zavedena na př. dávka za přezkoušení kanalizačních a vodovodních projektů.

Ku zvýšení dávek došlo též v oboru ministerstva zdravotnictví, spravedlnosti a školství. V oboru ministerstva financí zvýšeny byly na př. dávky za povolení uzavření zápůjček vydáním dílčích dluhopisů (200 Kč—10.000 Kč), dávky týkající se akciových společností a společností s r. o. Rovněž zavedeny některé dávky nové. — V jiných oborech ku změnám dávkových řádů nedošlo. Dr. Pošvář.